

ע"פ 34957/08/15 - ג'סאן גאבר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 34957-08-15 גאבר נ' מדינת ישראל
בפני כב' השופטת אסתר הלמן, אב"ד
כב' השופטת יפעת שטרית
כב' השופט סאאב דבור
המערער ג'סאן גאבר
נגד
המשיבה מדינת ישראל

ערעור על פסק דינו של בית המשפט השלום בטבריה, בתיק 8847-06-10, מיום 17/06/15

פסק דין

השופטת אסתר הלמן, אב"ד:

1. המערער הורשע על פי הודאתו בעבירות של צייד חיות בר מוגנת, החזקת חיות בר מוגנת, צייד ללא רישיון וצייד ופגיעה בשמורת טבע.

2. על-פי כתב האישום, בתאריך 24.7.09 בסמוך לשעה 20:00, בשמורת נחל תבור, עסקו המערער ושלושה אנשים נוספים (שהועמדו יחד עמו לדין), בצייד חיות בר מוגנת באמצעות רובה, כשהם סורקים את השטח בזרקור, תוך כדי נסיעה ברכב. בארגז הרכב בו נסעו נמצאו אביזרים שהיו מוכתמים בדם של צבי, שהוא חיות בר מוגנת. אזור נחל תבור הינו אזור אסור בצייד ולמערער ולשותפיו לא היה גם רישיון צייד.

3. בית המשפט קמא החליט להרשיע את המערער בעבירות שיוחסו לו, ובכך דחה בקשה להימנע מהרשעתו. על המערער הוטלו עונשים שכללו קנס בסך 6,500 ₪ ומאסר על תנאי. הוא חויב לחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירה והרובה השייך לו, ששימש לביצוע העבירה, חולט.

4. במסגרת הערעור בפנינו מבקש המערער להורות על ביטול ההרשעה ולהסתפק בשל"צ ללא הרשעה, כפי שהמליץ שירות המבחן. כן, עותר המערער להשיב לו את רובה הצייד שחולט.

5. המשיבה התנגדה לערעור, וביקשה להותיר את פסק דינו של בית המשפט קמא על כנו.

6. על פי ההלכה, האינטרס הציבורי מחייב כי מי שנמצא אשם בדין יורשע בעבירות שיוחסו לו. זהו הכלל והסמכות הנתונה לבית המשפט להימנע מהרשעה יפה למקרים מיוחדים ויוצאי דופן. **"שימוש בסמכות הזאת כאשר אין צידוק ממשי להימנע מהרשעה מפרה את הכלל. בכך נפגעת גם שורת השוויון בפני החוק".** (ע"פ 2796/03 ביבס נ' מדינת ישראל (5.7.04)).

7. השיקולים להימנע מהרשעה הותוו בפסק הדין המנחה שניתן בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל , (21.8.97), פ"ד נב(3), 337). בעקבות הלכת כתב **"הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל"**. ההלכה פרטה כי הנזק הצפוי מן ההרשעה צריך להיות נזק קונקרטי, חמור, ובלתי מידתי (רע"פ 9118/12 פריגין נ' מדינת ישראל, (01/01/2013)).

הנטל מוטל על הנאשם, המבקש שלא להרשיעו, להוכיח את התקיימותם של התנאים לעיל.

בהחלטתו, בית המשפט נדרש לאזן בין השיקולים הכרוכים בשמירה על האינטרס הציבורי, משמע, מיצוי ההליך הפלילי בכדי להשיג הרתעה, אכיפה ושוויוניות, אל מול נסיבותיו האינדיבידואליות של הנאשם, בכללן, טיב העבירה, חומרתה, עברו הפלילי, גילו, מצב בריאותו והנזק הצפוי לו מהרשעה.

8. בענייננו, טוען המערער, כי הוא מועסק במשרד החינוך מזה כ- 35 שנה ומשמש מנהל בית ספר יסודי במשך 20 השנה האחרונות. הוא מנהל אורח חיים נורמטיבי, אין לו עבר פלילי וההרשעה תפגע באופן קשה בעיסוקו, בהמשך העסקתו במשרד החינוך ויכולתו להתמודד במכרזים על תפקידי ניהול. המערער מפנה לתסקיר שירות המבחן ולהמלצותיו ומבקש לאמצן, בהיות שירות המבחן גורם מקצועי, שלו הכלים המיטביים להמליץ על העונש הראוי.

9. בטיעוניו בפנינו הרחיב ב"כ המערער וטען כנגד חילוט הנשק, שהוחזק על ידי המערער ברישיון. לטענתו, בית המשפט קמא החמיר עם המערער יתר על המידה כאשר החליט לחלט את הנשק, אף שמדובר בעבירה יחידה, שבוצעה לפני כ- 6 שנים, פעולת הצייד לא כללה ציד של צבי ולא נעשה כל שימוש ברובה באותו יום.

10. ביחס להרשעה, נטען כי המערער הוא מנהל בית ספר. ההתקדמות הטבעית מעמדה זו הינה לתפקידי פיקוח וההרשעה תפגע בסיכויי קידומו. לתמיכה בטענותיו הפנה ב"כ המערער לחוזר בנושא הדין המשמעותי וטוהר המידות בנציבות שירות המדינה (להלן: **"החוזר"**), ופסיקה שניתנה בבתי הדין המשמעתיים של עובדי המדינה.

11. המשיבה ביקשה לדחות את הערעור. לטענתה, אף לא אחד התנאים הנדרשים לפי "הלכת כתב" מתקיים בעניינו של המערער. המשיבה הפנתה לאמור בפסק דינו של בית המשפט קמא לעניין חומרת העבירה והוסיפה כי ניתנה למערער הזדמנות להוכיח בפני בית המשפט קמא את הפגיעה הצפויה לו כתוצאה מן ההרשעה אולם הוא לא הביא בדל של ראיה שההרשעה תפגע בקידומו.

בעקבות ההפניה לחוזר, הוסיפה המשיבה כי דווקא מן החוזר והפסיקה שצירף המערער ניתן ללמוד כי בדיון המשמעתי נבחנים הדברים לגופם, ללא קשר לשאלת ההרשעה או אי ההרשעה, מעבר לכך, פסקי הדין עוסקים בעבירות שעניינן ליבת טוהר המידות והתפקוד המקצועי של עובדי מדינה, להבדיל מההרשעה בעניינו של המערער.

12. בהקשר זה יש לומר כי במהלך הדיון הצהיר ב"כ המערער כי המערער דיווח על ההרשעה למעסיקו, כמתחייב, וכבר נפתח בעקבות זאת הליך משמעתי כנגדו.

13. כאמור, "הלכת כתב" מורה כי על הנאשם המבקש להימנע להרשיעו להוכיח קיומם של שני התנאים המצטברים:

(א) במקרה דנן, חרף חומרת העבירות בנסיבותיהן, איננו סבורים כי האינטרס הציבורי איננו מאפשר להימנע מהרשעה או כי אי ההרשעה תפגע באופן מהותי ביתר שיקולי הענישה.

(ב) ההתלבטות נוגעת לשאלה האם עלה בידי המערער להצביע על פגיעה חמורה, קונקרטי ובלתי מידתית העלולה להיגרם מהותרת ההרשעה על כנה, לסיכויי שיקומו, פגיעה כזו המצדיקה חריגה מן הכלל והעדפת האינטרס השיקומי על פני השיקולים התומכים בהרשעתו של נאשם שנקבע כי ביצע את העבירה.

14. טיעוני המערער בפנינו ובפני בית המשפט קמא התמקדו בפגיעה הצפויה להיגרם לסיכויי קידומו בתפקיד, והנזק לתדמיתו בעיני התלמידים ומורי בית הספר. בית המשפט קמא דחה טענות אלה, בין השאר בהתבססו על רע"פ 2460/09 **לשם נ. מדינת ישראל**, ובנימוק שהמערער לא המציא כל אסמכתא התומכת בטענותיו.

15. החוזר אליו הפנה המערער הינו, למעשה, ריכוז של פסיקה שניתנה בבית הדין המשמעתי בעבירות הכרוכות, ברובן, בהפרת האמון הניתן לעובד במסגרת תפקידו וניצול מעמדו, עבירות המצויות בליבת התכלית של הדין המשמעתי. בנוסף, צירף המערער פסקי דין בהליכים המשמעתיים בד"מ 60/15 ובד"מ 52/15.

האסמכתאות הללו אינן מחזקות את טיעוני המערער ואף תומכות בגישה כי אין להימנע מהרשעתו.

פסק הדין בבד"מ 60/15 (שעסק במורה אשר ביצע עבירות אלימות במשפחה, כאשר בגין אחד האישומים בית המשפט נמנע מלהרשיעו), עמד בצורה מפורשת על ההבחנה בין תכלית הדין הפלילי לדין המשמעתי. בית הדין הפנה שם לאמור בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, בו נקבע כי יש להניח שבית הדין המשמעתי ישקול לגופו של עניין האם אמורה להיות להרשעה הפלילית השלכה על העסקתו של הנאשם או קידומו המקצועי, שכן השיקולים הם שונים, וכך אכן נעשה.

יש לציין, כי באותו עניין הוסכם, כי על הנאשם תוטל, בין היתר, פסילה לכל תפקיד ניהולי למשך שנתיים, כלומר, בית הדין המשמעתי רשאי, גם אם הוא סבור כי ההרשעה צריכה להשפיע על קידומו של הנאשם, להגביל את הפגיעה ולצמצמה בהתאם לנסיבות.

17. ואכן, העמדה בפסיקה הינה, כי במקרים בהם צפוי נאשם להליך משמעתי, בשל העבירות שביצע, מן הראוי להותיר את שאלת ההשלכה של ההרשעה על עתידו במקום העבודה, לגוף המקצועי האמון על בחינת השיקולים הרלבנטיים להשגת תכלית הדין המשמעתי. ראה:

• רע"פ 5100/14 ד"ר מסארוה נ' מדינת ישראל, (28.7.14), שם נקבע בעניינו של רופא שהורשע בעבירה של תקיפת סתם, במקום העבודה, כי **"צדק בית משפט קמא בכך שהותיר את הדיון בסוגיה זו לוועדת המשמעת, אשר תעשה כחוכמתה"**.

• רע"פ 654/13 אבו בכר נ. מדינת ישראל, (26/02/2013) בעניינו של רוקח, שביצע עבירות בעת מילוי תפקידו, שם נקבע כי:

"הרשעת המבקש אינה מחייבת נקיטת סנקציה נגדו, בהתאם לפקודת הרוקחים, אשר מעניקה לשר הבריאות סמכות שבשיקול דעת, להפעיל אמצעים שונים, או להימנע מכך, בהתאם לנסיבות המקרה הקונקרטי ולחומרתו. שיקוליו של הגורם המקצועי, בהקשר זה, אינם זהים לשיקולי בית המשפט, בבואו להרשיע נאשם שאשמתו הוכחה מעבר לספק סביר".

• ע"פ(חיפה) 41137-05-11 מדינת ישראל נ. יצחק (30.06.11) בעניינו של כבאי ובקשת הרשות ערעור עליו - רע"פ 5861/11 (18/08/2011), בעניינו של כבאי שהורשע בהעסקת שוהה בלתי חוקי. שם נקבע כי:

"אמנם, מכתבו של טפסר יצחקי מיום 4.8.11, שהוגש כאמור רק בבית משפט זה, מציין כי יש להביא את המבקש בפני ועדת משמעת בראשות נציב כיבוי והצלה ויש בה סיכון גבוה לפיטורין. חזקה על המבקש שיביא, כאמור, את דברי בתי המשפט וכל העומד לזכותו, לרבות המלצות מפקדיו ותפקודו בשריפות כולל זו הקשה

בכרמל, כנמסר, והועדה תשקול כאשר תשקול ולה שיקול הדעת. בלא שניטע מסמרות ומבלי להפחית ממשמעות העבירה יעמוד לזכות המבקש כל האמור".

18. יוצא, שההרשעה כשלעצמה, לא תגרום למערער נזק חמור ובלתי מידתי, וחזקה על הגוף המשמעותי כי ישקול את כל השיקולים הענייניים בטרם תתקבל החלטתו.

19. העובדה ששירות המבחן סבר, כי יש להימנע מהרשעה, הינה כמובן אחד השיקולים שעל בית המשפט לשקול בהחלטתו, אולם, בחינת הסוגיה בכללותה נעשית על פי המבחנים שנקבעו בפסיקה ואלה מובילים למסקנה כי בית המשפט קמא לא טעה ביישום הדין ולכן אין באפשרותנו לקבל את הערעור.

20. יש להניח, כי בית הדין המשמעותי ישקול את סוג העבירות, את הנסיבות הקשורות להן, (כפי שאלה פורטו בגזר הדין, לרבות הזמן שחלף מאז בוצעו), וכן את נסיבותיו האישיות של המערער, עברו הנקי, והעונשים שהוטלו עליו, בטרם יחליט האם יש לעבירות שביצע המערער השלכה על קידומו.

21. אשר לחילוט הנשק, בית המשפט קמא בחן את ההלכה בסוגיה זו, לאור הנסיבות הספציפיות, בכלל זה, הזמן שחלף מאז האירוע והעובדה שהמערער הפיק את הלקח מהסתבכותו, וקבע כי יש הצדקה לחילוטו של הנשק. איננו סבורים כי בכך נפלה טעות המחייבת התערבותנו.

22. בהחלטה זו ניתן משקל לחומרת העבירה, לעובדה שברכב נמצא דם של צבי, לכך שלמערער היה בעבר רישיון ציד והוא מכיר את החוק ומגבלותיו, למרות זאת יצא, יחד עם אחרים, לבצע את העבירות, כשברשותו הנשק.

23. אנו ערים לכך שהנשק הוחזק על ידי המערער כדין, אולם רישיון ציד לא היה בידו, וחרף זאת, ככל הנראה, בשל זמינותו של הנשק, מצא לנכון לשאת אותו בנסיבות בהן נתפסה החבורה כשהיא מבצעת את עבירת הציד.

24. כבר נפסק לא אחת, כי חילוטו של רובה הציד הוא אמצעי יעיל למיגור תופעת הציד הלא חוקי, בהיותה סנקציה מרתיעה. (ראה רע"פ 1164/04 חאג' יחיא נ. מדינת ישראל (21/04/05), ע"פ (חיפה) 14737-02-11 רשות הגנים הלאומיים ושמורות הטבע נ. כנעני (28/04/11) ועפ"א (נצרת) 162/08 סלמאן נ. רשות הטבע והגנים (17/06/08).

25. סוף דבר, אנו דוחים את הערעור על כל היבטיו.

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לצדדים, בהקדם.

ניתן היום, י"ד שבט תשע"ו, 24 ינואר 2016, בהעדר הצדדים.

ס' דבור, שופט

י' שיטרית, שופטת

א' הלמן, שופטת,
[אב"ד]